

As Oy Kipinäkankare

Pelastussuunnitelma

As Oy Kipinäkankare pelastussuunnitelma

Laadittu 8.4.2013

Laatija Joachim Miinalainen

Viimeksi päivitetty 29.7.2013

Päivittäjä Kiinteistöpointe Vuori

Tämä pelastussuunnitelma täyttää kaikki pelastuslain ja valtioneuvoston asetuksen mukaiset vaatimukset pelastussuunnitelmalle.

Tämä pelastussuunnitelma on laadittu käyttäen Pelsu Pelastussuunnitelma -palvelua.

Tässä pelastussuunnitelmassa on 63 sivua.

Sisällys

1. Johdanto	5
2. Lainsäädäntö	6
3. Kohteen perustiedot	7
4. Tärkeät puhelinnumerot	9
4.1. Kiinteistön tärkeät numerot	9
4.2. Muut tärkeät numerot	9
5. Turvallisushenkilöstö	10
6. Turvallisuusjärjestelyt	12
6.1. Sammutuskalusto	12
6.2. Turvalaitteet	13
6.3. Paloturvallisuus	14
7. Riskit	16
7.1. Tapaturmat	17
7.2. Tulipalovaarat	18
7.3. Vesivahingot	20
7.4. Sairauskohtaukset	21
7.5. Säteily- tai kaasuvaara	22
7.6. Myrskyvauriot	23
7.7. Murrot tai ilkivalta	24
8. Suojelujohtaja	25
8.1. Tehtävät normaalioloissa	25
8.2. Tehtävät poikkeusoloissa ja valmiuden kohottamisvaiheessa	25
9. Väestönsuojan hoitajat	26
9.1. Tehtävät normaalioloissa	26
9.2. Tehtävät poikkeusoloissa ja valmiuden kohottamisvaiheessa	26
10. Sanoista tekoihin	27
11. Toimintaohjeita	28
11.1. Avun hälyttäminen	29
11.2. Sairauskohtaus tai tapaturma	30
11.3. Tulipalo	31
11.4. Tulipalo – toimintaohjeet, kun turvallinen poistuminen on estynyt	32
11.5. Toiminta kokoontumispaikalla	33
11.6. Liikuntarajoitteisen avustaminen hätätilanteessa	34

11.7. Vesivahinko	35
11.8. Väkivallan uhatessa	36
11.9. Pommiuhka	37
11.10. Yleinen vaaramerkki	38
11.11. Kaasuvaara	39
11.12. Säteilyvaara	40
11.13. Sähkökatkot	43
12. Väestönsuojelu	44
12.1. Väestönsuojan ylläpito	45
12.2. Väestönsuojan kunnostaminen	46
12.3. Väestönsuojelumateriaali	48
12.4. Väestönsuojan hoitajan ja apulaisen tehtävät	50
13. Suojaväistö	51
14. Säilyttäminen kiinteistössä	52
15. Liitteet	54
Liite A. Liiketilän haltijan velvollisuudet	55
Liite B. Alkusammuttimien käyttöohjeet	56
B.1. Sammuttimet	56
B.2. Sammutuspeitteet	56
Liite C. Autosuoja	57
Liite D. Palovaroitinhje	58
Liite E. Yleiset ohjeet	59
E.1. Ulko- ja piha-alueet	59
E.2. Pysäköinti	59
E.3. Huoneistot	59
E.4. Parvekkeet	59
E.5. Kotieläimet	59
E.6. Jätehuolto	60
E.7. Pesula	60
E.8. Pyykkihuolto	60
E.9. Kuivaushuone	60
E.10. Saunan käytön turvallisuus	60
E.11. Saunan käyttö	61
Liite F. Kotivara	62
Liite G. Tulityöt	63

1. Johdanto

Turvallisuus on jokaisen oikeus ja velvollisuus. Jokaisella meistä on vastuu siitä, ettemme omalla toiminnallamme vaaranna omaa tai toisten turvallisuutta. Turvallisuus muodostuu muun muassa ihmisten asenteista, arvostuksista, tiedoista, taidoista ja tahdoista. On tärkeä muistaa, että turvallisuustyötä tehdään aina yhteistyössä.

Tutustut parhaillaan kiinteistösi As Oy Kipinäkankare pelastussuunnitelmaan. Tämä pelastussuunnitelma antaa sinulle ohjeita vaaratilanteisiin varautumiseen ja niistä selviytymiseen. Luettuasi pelastussuunnitelman voit kuitata sen luetuksi sähköisesti. Näin kiinteistösi pelastussuunnitelmasta vastaava henkilö tietää sinun tutustuneen pelastussuunnitelmaan.

Pelastussuunnitelma ja sen toimintaohjeet on lain mukaan pidettävä ajan tasalla. Muuttuneet tiedot tulee päivittää pelastussuunnitelmaan viipymättä. Pelsu Pelastussuunnitelman päivitys tapahtuu sähköisesti pelastussuunnitelman ylläpitäjän toimesta.

Ennalta ehkäisevistä toimenpiteistä, kuten pelastussuunnitelman jalkauttamisesta huolimatta onnettomuuksia saattaa tapahtua. Tässä Pelsu Pelastussuunnitelmassa annetaan toimintaohjeet taloyhtiösi mahdollisten onnettomuuksien varalta.

Turvallisia lukuhetkiä!

2. Lainsäädäntö

Suomen lainsäädäntö velvoittaa laatimaan pelastussuunnitelman kolme ja sitä useampia huoneisto- ja käsittäviin taloyhtiöihin. Pelastussuunnitelmien laadintaa käsittelee uusi pelastuslaki (379/2011) ja valtioneuvoston asetus pelastustoimesta (407/2011). Pelastussuunnitelman laatimisesta vastaa kiinteistön tai kohteen haltija.

Pelastuslaki velvoittaa kiinteistön haltijalta ja omistajalta myös erilaisia toimenpiteitä turvallisuuden ylläpitämiseksi. Pelastuslaissa veloitetaan rakennuksen omistajaa ja haltijaa huolehtimaan siitä, että kohteessa pyritään ehkäisemään vaaratilanteita ja varaudutaan sellaisiin pelastustoimenpiteisiin, joihin omatoimisesti kohteessa kyetään. Lisäksi rakennus ja sen ympäristö tulee pitää sellaisessa kunnossa, että tulipalon syttyminen sekä sen leviämisen vaara on pieni sekä pelastustoiminta onnettomuustilanteessa on mahdollista. Pelastussuunnittelu, pelastussuunnitelman perehdytys, turvallisuustietoisuuden lisääminen sekä kiinteistöt omatoimiset paloturvallisuuskartoitukset ovat askelia kohti turvallisempaa asuinympäristöä.

Pelastussuunnitelmassa on oltava selostus:

- vaarojen ja riskien arvioinnin johtopäätelmistä
- rakennuksen ja toiminnassa käytettävien tilojen turvallisuusjärjestelyistä
- asukkaille ja muille henkilöille annettavista ohjeista onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä onnettomuus- ja vaaratilanteissa toimimiseksi
- mahdollisista muista kohteen omatoimiseen varautumiseen liittyvistä toimenpiteistä.

Sen lisäksi, että pelastussuunnitelmassa on oltava tietyt tiedot ja se on pidettävä ajan tasalla, tulee pelastussuunnitelma myös jalkauttaa taloyhtiön asukkaille.

3. Kohteen perustiedot

Kiinteistön nimi	As Oy Kipinäkankare
Kiinteistön osoite	Maariankatu 2 20100 Turku
Asuinhuoneistojen määrä	120
Liikehuoneistojen määrä	9
Talotyyppi	Kerrostalo
Isännöintitoimisto	Kiinteistöpuu Vuori Oy puh. 02 2772600 http://kiinteistopuuvuori.com
Isännöitsijä	Tommy Dahlberg puh. 02 2772600 tommy.dahlberg@vuori.inet.fi
Hallituksen puheenjohtaja	Per Jalava puh. 041 5047897
Veden pääsulku	Mercus Oy:n kellaritila.
Lämmönjakohuone	Kellarikerros, C-porras
Sähköpääkeskus	Kellarikerros, A-portaan puoleinen.
Suojelujohtaja	Ossi Juntunen puh. 02 2328535
Kiinteistönhoito	Ilmari Leppänen puh. 02 2329766
Vakuutusyhtiö	If puh. 010 191515 http://www.if.fi

Kokoontumispaikka	Puutori.
Väestönsuojien määrä	1
Väestönsuojan hoitaja VSS1	Talonmies Ilmari Leppänen
Väestönsuojan sijainti VSS1	3kpl, 1kpl A- ja 2kpl E- portaan kellarikerroksessa.

Kiinteistön liikehuoneistot

Sijainti	Nimi	Käyttötarkoitus
Katutaso, Anikaistenkatu	Suomen Mercus Oy	Toimitila
Katutaso, Anikaistenkatu	Sir Okke's Beer room	Ravintola
Katutaso, Anikaistenkatu.	Ferrera	Kauneushoitola
Katutaso, Maariankatu.	Printex Turku	Liikekiinteistö
Katutaso, Anikaistenkatu.	Electric tattooing Skincraft	Liikekiinteistö
Katutaso, Maariankatu	Cybercafe	Liikekiinteistö
Katutaso, Anikaistenkatu.	Kauneushuone Ravensara	Kauneushoitola
Katutaso, Maariankatu.	Indima	Ravintola
Useita luokkia, toimisto sekä toimitiloja kellarikerroksessa ja katutasolla.	TYA oppilaitokset	Liikekiinteistö, Oppilaitos, Toi- misto

4. Tärkeät puhelinnumerot

4.1. Kiinteistön tärkeät numerot

Tehtävä	Huoltoyhtiön nimi	Puhelinnumero	Päivystysnumero
Talonmies	Ilmari Leppänen	02 2329766	
Hissihuolto	Schindler		020 320500

4.2. Muut tärkeät numerot

Toimija	Puhelinnumero	Päivystysajat
Yleinen hätänumero	112	24 h
Myrkytystietokeskus	(09) 4719 77	24 h
Terveysneuvonta	(09) 10023	24 h
Kansallinen lääkeinformaatiokeskus KLIK	0600 1 8888	8.00–22.00

5. Turvallisuushenkilöstö

TYA oppilaitokset

Rooli	Henkilö
Yhteyshenkilö	Kai Lehto puh. 050 3838485

Kauneushuone Ravensara

Rooli	Henkilö
Yhteyshenkilö	puh. 040 7607413

Sir Okke's Beer room

Rooli	Henkilö
Yhteyshenkilö	Olavi Ahlpvist puh. 02 2318437

Suomen Mercus Oy

Rooli	Henkilö
Yhteyshenkilö	

Electric tattooing Skincraft

Rooli	Henkilö
Yhteyshenkilö	Henri Laine puh. 050 5379874

Ferrera

Rooli	Henkilö
Yhteyshenkilö	Riitta Heikkinen puh. 040 0478494

Printex Turku

Rooli	Henkilö
Yhteyshenkilö	Sami Leino puh. 040 7622048

6. Turvallisuusjärjestelyt

6.1. Sammutuskalusto

Vastuuhenkilö, sammutuskalusto ja merkinnät:

Alkusammutin #1

Sijainti	Lämmönjakohuone, ullakko, autohallit,
----------	---------------------------------------

Alkusammutin #2

Sijainti	TYA oppilaitokset, Tarvittavat alkusammuttimet löytyvät käytäviltä ja opetustiloista merkityiltä paikoilta.
----------	---

Sammutuspeite

Sijainti	TYA oppilaitokset, Tarvittavat alkusammuttimet löytyvät käytäviltä ja opetustiloista merkityiltä paikoilta.
----------	---

Alkusammuttimet ovat yleensä rakennuksen käyttöluvan ehtona, joten niitä ei saa omatoimisesti poistaa tai siirtää rakennusluvan tai pelastusviranomaisen määräämästä paikasta.

Alkusammuttimet tulee tarkastaa:

- vähintään vuoden väliajoin kun käsisammutin on alttiina sammuttimen toimintakuntoon vaikuttaville tekijöille, kuten kosteudelle, tärinälle tai lämpötilojen vaihtelulle (ulkotilat)
- vähintään kahden vuoden väliajoin (sisätilat)

Rakennuksessa on oltava lainsäädännön mukainen tai pelastusviranomaisen määräämä alkusammutuskalusto, kuitenkin vähintään seuraavasti:

- kokoontumis- ja liiketilassa sekä työpaikkatilassa (esimerkiksi toimistotilat), jonka pinta-ala on 50 m² tai vähemmän, on oltava sammutuspeite

- kokoontumis- ja liiketilassa sekä työpaikkatilassa, jonka pinta-ala on yli 50 m², on oltava käsiammutin tai pikapaloposti
- tuotantotilassa on aina oltava käsiammutin tai pikapaloposti.

Käsiammuttimen on oltava sisäasianministeriön asetuksen käsiammuttimista mukainen.

Suurissa tiloissa tyypillisesti tulee olla yksi käsiammutin jokaista alkavaa 150–300 m² kohden tilan palovaarallisuudesta riippuen.

Rakennuksen omistajan ja haltijan yleisten tilojen osalta sekä huoneiston haltijan hallinnassaan olevien tilojen osalta on huolehdittava, että käsiammuttimet tarkastetaan ja huolletaan määräajoin käsiammutinliikkeen toimesta ja että ne pidetään niille määrättyissä paikoissa.

Alkusammutuskalustolle on jatkuvasti oltava vapaa pääsy.

6.2. Turvalaitteet

Poistumisopasteet, merkki- ja turvavalaistus

Toimiva turva- ja merkkivalaistusjärjestelmä varmistaa, että kiinteistöstä pääsee poistumaan turvalisesti ja nopeasti palo- tai muussa poikkeustilanteessa. Kohdemerkit ja opasteet kertovat nopeasti ja helposti poistumistiet. Poistumisreitien merkintöjen ja valaistuksen toimintakunnossa pysyminen on varmistettava säännöllisellä kunnossapidolla.

Poistumisopasteiden ja valaisimien tulee olla toimintakuntoisia ja asianmukaisesti huollettuja. Kunnossapidosta huolehtimisesta vastaavat rakennuksen omistaja ja haltija yleisten tilojen ja koko rakennusta palvelevien järjestelyjen osalta sekä tilan haltija hallinnassaan olevien tilojen osalta.

Viallisista tai puutteellisista opasteista on ilmoitettava vastuuhenkilölle.

Poistumisopaste, turva- tai merkkivalo

Sijainti	TYA oppilaitokset
Keskuksen sijainti	Hallintotila, alakäytävä.
Kattavuus	TYA:n tilat.

6.3. Paloturvallisuus

Palovaroitin

Palovaroittimien tehtävänä on varoittaa talon asukkaita alkavasta tulipalosta. Varoittimien ääni havahduttaa tai herättää asukkaat riittävän ajoissa. Näin alkavan palon tukahduttaminen, muiden varoittaminen ja pelastautuminen on mahdollista.

Mikäli kuulet palovaroittimen hälyttävän, ota selvää mistä hälytys tulee. Jos havaitset tulipalon merkkejä, savua tai tulta, pyri aloittamaan alkusammutus, soita yleiseen hätänumeroon 112 ja varoita muita vaarasta.

Palovaroitin

Sijainti	Ylin kerros.
Kattavuus	Porrashuoneet.
Laitteiston malli	paristokäyttöinen

Ylläpito

- Palovaroittimien toimintaa tulee kokeilla kerran kuukaudessa.
- Puhdista palovaroitin pölystä esimerkiksi varovasti imuroimalla pari kertaa vuodessa.

Poistumistiet

Poistumisturvallisuuden periaatteena on, että rakennuksen kaikista tiloista on joka hetki päästävä poistumaan vähintään kahta kulkureittiä pitkin ilman avainta tai muuta oven avausvälinettä. Poistumisen on voitava tapahtua myös pimeässä, joten kulkureittien on oltava joka hetki esteettöminä. Uloskäyntien edessä ei saa säilyttää tavaraa.

Uloskäytävien ja niihin johtavien tilojen ovien tulee olla hätätilanteessa helposti sisäpuolelta avattavissa.

Ovi voi olla lukittu esimerkiksi estämään luvaton tunkeutumista ulkoa sisälle, mutta se on oltava avattavissa sisäpuolelta ilman avainta huoneiston normaalin käytön aikana.

Majoitustilojen, hoitolaitosten sekä kokoontumis- ja liiketilojen uloskäytävät ja kulkureitit niille tulee yleensä varustaa poistumisopasteilla ja poistumisreittivalaistuksella. Poistumisopasteilla tai poistumisreittivalaistuksella tai molemmilla varustetaan muutkin sellaiset tilat, joista poistuminen muutoin saattaa olla ilmeisen vaikeata.

Ilmoita sammuneista tai rikkiäisistä valoista vastuuhenkilölle.

7. Riskit

Turvallisuuden näkökulmasta riski tarkoittaa onnettomuuden todennäköisyyden ja seurausten yhdistelmää. Tärkeä osa turvallista kiinteistöä on turvallisuusriskien tunnistaminen ja niiden seurausten arviointi. Seuraavilla sivuilla on tunnistettu riskit, jotka kohdistuvat ihmisiin, omaisuuteen ja ympäristöön. Tunnistettuihin riskeihin on laadittu toimenpide-ehdotukset, joilla riskejä voidaan poistaa, vähentää ja hallita. Vain tunnistettua riskiä voidaan hallita.

Kiinteistöön kohdistuvat riskiluokat:

1. Tapaturmat
2. Tulipalovaarat
3. Vesivahingot
4. Sairauskohtaukset
5. Säteily- tai kaasuvaara
6. Myrskyvauriot
7. Murrot, ilkivalta yms.

7.1. Tapaturmat

Riskit:

- kaatuminen
- liukastuminen
- kompastuminen
- lumen tai jään tippuminen ihmisen tai omaisuuden päälle
- liikenneonnettomuus

Seuraukset:

- omaisuusvahingot
- henkilövahingot
- kuolema

Toimenpiteet ja turvallisuusjärjestelyt

- Hallitus on vastuuttanut hiekoituspalvelut, lumen- ja jäänpudotuksen tarpeen seurannan ja lumen luonnin talonmiehelle.
 - Hallitus valvoo toimintaa ja puuttuu aktiivisesti epäkohtiin.
 - Hallitus voi tarvittaessa kieltää omatoimiset lumenpudotukset ja puuttua niihin.
- Lumen ja jään kerääntymistä katoilla on seurattava talvisin.
 - Vaaranpaikoista tulee ilmoittaa välittömästi talonmiehelle.
 - Vaaratilanteissa kulku tai pysäköiminen tulee estää lumen tai jään putoamisvaara-alueelle.
- Piha-alue pidetään siistinä ja kunnossa. Kasvustoa hoidetaan säännöllisesti.
 - Lehdet haravoidaan tarvittaessa.
 - Pensaat ja puskat siistitään liikenneonnettomuuksien estämiseksi.
 - Ajosuunnat ja vieraspaikat merkitään parkkialueelle selkeästi opastein.
 - Talvikunnossapidosta huolehditaan.
- Läheltä piti -tilanteisiin puututaan viivytyksettä. Läheltä piti -tilanteet tutkitaan ja tehdään tarvittavat toimenpiteet vastaavanlaisten tapahtumien varalle ja niiden estämiseksi.
- Yritysten turvallisuusvastaavat on nimetty.
- Turvallisuusvastaavat huolehtivat toimipisteensä turvallisuusasioista.
- Pelastussuunnitelman liitteenä oleviin ensiapuohjeisiin kannattaa tutustua.

7.2. Tulipalovaarat

Riskit:

- oikosulut
- rikkinäisen sähkölaitteen aiheuttama palo
- rasva- tai muu palo keittiössä
- huolimaton tupakointi
- tuhopoltto
- lasten leikkien aiheuttama tulipalo
- sähkölaitteiden päälle unohtuminen
- sammuttimien tarkastus tekemättä
- merkkivalokeskuksen huollon puute

Palovaarallisia kohteita ovat muun muassa huoneistojen keittiö, sauna ja varasto, yleinen sauna, pesula, kuivaushuone, tekniset tilat ja muut vastaavat kiinteistön tilat.

Seuraukset:

- omaisuusvahingot
- savuvahingot
- henkilövahingot
- kuolema

Toimenpiteet ja turvallisuusjärjestelyt

- Suoritetaan vuosittain omatoimiset palotarkastukset kiinteistössä.
- Poistumisturvallisuudesta on huolehdittava:
 - uloskäytävät tulee olla esteettömiä
 - poistumistieopasteiden mahdollinen asennus
 - jälkivalaisevien kerrosnumeroiden asennus porraskäytävään
 - kellarien kulkuteiden esteettömyyden valvominen
 - aktiivinen puuttuminen epäkohtiin.
- Palo-osastoinnit tarkistutetaan asiantuntevalla huoltoliikkeellä ja puutteet saatetaan kuntoon.
- Jokaisen asukkaan on huolehdittava oman palovaroittimen/palovaroittimien toimintakunnosta (yksi palovaroitin jokaista kerroksen 60 neliometriä kohden). Lisäksi sammutuspeitteiden hankintaa suositellaan jokaiseen keittiöön.

- Kiinteistössä on palovaroitinjärjestelmä.
- Kiinteistössä on alkusammutusvälineet.
- Alkusammutuskalusto tarkastetaan määräysten mukaan.
- Järjestetään alkusammutusharjoitus.
- Ylimääräistä palokuormaa ei kasata.
- Pelastussuunnitelma pidetään ajan tasalla ja siihen perehdytään.
- Kiinteistössä ei saa säilyttää palavia aineita kellareissa tai ullakoilla. Palavat aineet tulee säilyttää niille tarkoitettussa paikassa.
- Sähkökorjaukset ja asennukset teetetään TUKES:in rekisteristä löytyvällä ammattilaisella. Urakoitsijalla on oltava riittävät asennusoikeudet ja hänellä on oltava kokemusta vastaavista töistä.
- Valaistuksen ja yleisen siisteyden kunnossapito kiinteistössä on tärkeää.
 - Tarkastetaan valaistuksen riittävyys ja suoritetaan mahdolliset parannustoimenpiteet.
- Lisäksi läheltä piti -tilanteisiin tulee puuttua välittömästi, tutkia ja tehdä tarvittavat toimenpiteet vastaavanlaisten tapahtumien varalle.
- Sähköpääkeskukset on merkitty ja niiden edustoilla ei säilytetä tavaraa.
- Poistumistiet on merkitty opastein.

7.3. Vesivahingot

Riskit:

- tulva
- rankkasade
- rakenteiden vesitiiviiden pettäminen
- rakentamis- ja materiaalivirheistä johtuva tapaturma
- pesukoneiden ja kylmäkoneiden rikkoontuminen
- ilkivalta
- putkirikko

Seuraukset:

- omaisuusvahingot

Toimenpiteet ja turvallisuusjärjestelyt

- Veden pääsulkujen sijainti on merkitty.
- LVI-työt, -tarkastukset ja -asennukset teetetään vain ammattilaisella.
 - LVI-urakoitsijalla tulee olla riittävät asennusoikeudet ja urakoitsijan täytyy olla toteuttanut vastaavanlaisia töitä aiemmin.
 - LVI-tarkastukset tehdään huolto-ohjelman mukaisesti.
- Putkistojen kuntoarvio suoritetaan säännöllisesti.
- Omatoimista muutosrakentamista ja muuta rakentamista tulee valvoa ja rakentamisessa ilmeneviin epäkohtiin tulee puuttua aktiivisesti.
- Kodinkoneiden valvotun käytön ja kunnossapidon tärkeyden korostaminen.
 - Pesukoneen ja astianpesukoneen suodattimet ja nukkasihdi on puhdistettava kerran kuussa.
 - Jääkaapin takaosa on imuroitava kerran kuussa tai vähintään kerran vuodessa. Tässä yhteydessä kannattaa tarkistaa silmämääräisesti jääkaapin kunto myös kompressorin ja valuma-astian osalta.
 - Kaikkien keittiössä käytettävien suurempien kodinkoneiden alle tulee sijoittaa valumallas (jääkaappi, pakastin, astianpesukone ja joskus pesukone), joka helpottaa ja aikaisuttaa mahdollisen vesivahingon havaitsemista.
- Katolta ja räanneistä tulee poistaa syksyn lehdet loppusyksystä.
- Pesukoneiden ennakoiva huolto. Huollot vuosittain asiantuntevalla liikkeellä.

7.4. Sairauskohtaukset

Riskit:

- sydäninfarkti
- diabeettinen sokki
- aivoinfarkti
- aivoverenvuoto
- epilepsia
- pyörtyminen

Seuraukset:

- henkilövahingot
- kuolema

Toimenpiteet ja turvallisuusjärjestelyt

- Avun saannin nopeuden takaaminen kiinteistön alueella.
 - Pelastustiet tulee merkitä ja niiden esteettömyys varmistaa.
 - Ajoväylä on pelastustie ainoastaan, mikäli se on merkitty sellaiseksi rakennuslupa-asia-
kirjoissa. Muissa tapauksissa pelastustiemerkkiä ei voi käyttää.
- Pelastussuunnitelman liitteenä oleviin ensiapuohjeisiin kannattaa tutustua ja ensiapua harjoitella.
- Ensiaputaitoisten ihmisten kartoitus.
- Pelastusajoneuvojen pysäköiminen mahdollistetaan ulko-ovien eteen.

7.5. Säteily- tai kaasuvaara

Riskit:

- radioaktiivisen aineen tai vaarallisen kaasun joutuminen ympäristöön
- ydinaseen tai ydinainetta sisältävän aseiden räjähdys
- vaarallisen aineen kuljetusonnettomuus
- sota
- onnettomuus ydinvoimalaitoksessa
- onnettomuus ydinkäyttöisellä aluksella
- onnettomuus radioaktiivisen jätteen käsittelylaitoksella
- radioaktiivisten aineiden joutuminen tietämättömien käsiin

Seuraukset:

- säteilytaudit
- kuolema

Toimenpiteet ja turvallisuusjärjestelyt

- Joditablettien hankkiminen tarpeiden mukaan (2 tabl./henkilö).
- Kotivaran varastoiminen.
- Ohjeistuksien laatiminen vaarallisten aineiden onnettomuuksien varalle.
- Kiinteistössä on väestönsuoja.
- Väestönsuojan toimintakuntoa ylläpidetään.
- Väestönsuojanhoitaja on nimetty ja koulutettu tehtäviinsä.
- Mahdollinen suojautuminen väestönsuojaan.
- Pelastussuunnitelmassa on toimintaohjeet tilanteiden varalle.
- Toimintaohjeisiin kannattaa tutustua.

7.6. Myrskyvauriot

Riskit:

- erilaiset luonnonilmiöt

Seuraukset:

- sähkökatkot
- omaisuusvahingot
- henkilövahingot
- kuolema

Toimenpiteet ja turvallisuusjärjestelyt

- Kattojen ja rännien tarkastus asiantuntevalla huoltoliikkeellä ja puutteiden korjaukset.
- Kiinteistön alueella olevien puiden tarkastaminen.
- Vaarallisten oksien poistaminen.
- Pihan yleinen kunnossapito.
- Viranomaisten ulkonaliikkumiskieltoa on syytä noudattaa.
- Sisälle suojautuessa kannattaa pysyä kaukana ikkunoista ja lasiovista.
- Varaudu omatoimisesti pitkäaikaisiin sähkökatkoihin esimerkiksi seuraavasti:
 - kotivara
 - valaisin ja paristot
 - kynttilät ja tulentekovälineet
 - paristokäyttöinen radio

7.7. Murrot tai ilkivalta

Riskit:

- asuntomurto
- kellarimurto
- graffitit
- omaisuuden tarvelemiset ja tuhoamiset

Seuraukset:

- omaisuusvahingot

Toimenpiteet ja turvallisuusjärjestelyt

- Yleisen siisteyden ja järjestyksen valvominen ja epäkohtiin puuttuminen aktiivisesti.
 - Siisteys ja järjestys ovat osa turvallisuutta.
- Tarkastetaan valaistuksen riittävyys ja suoritetaan mahdolliset parannustoimenpiteet.
- Ulko-ovien lukituksien huollot ja mahdollinen kulkua rajoittavien järjestelmien asennus.
- Varmuuslukkojen, saranatapppien, ovisilmien ja varmuusketjujen hankinta keskitetysti.
- Arvoesineiden merkitseminen ja kuvaaminen.
- Graffitien ja muiden töhryjen puhdistus viipymättä.

8. Suojelujohtaja

Suojelujohtajaa ei ole pakko valita taloyhtiöön. Useat taloyhtiöt kuitenkin haluavat nimetä suojelujohtajan, joka vastaa omalta osaltaan taloyhtiön turvallisuudesta. Suojelujohtaja toimii esimerkkinä turvallisuudesta taloyhtiön muille asukkaille. Hänen tehtävänsä vaihtelevat tilanteesta riippuen. Suojelujohtajaa voidaan kutsua myös esimerkiksi turvallisuusjohtajaksi.

8.1. Tehtävät normaalioloissa

- Johtaa kiinteistön turvallisuusasioita hallinnollisesti ja operatiivisesti.
- Vastaa kiinteistön normaali- ja poikkeusolojen turvallisuudesta ja suojeluohjeiden noudattamisesta ja niiden ajantasolla pitämisestä.
- Vastaa suojeluorganisaatioon kuuluvien henkilöiden koulutuksesta ja osaamisesta eri onnettomuus- ja uhkatilanteissa.
- Päivittää pelastussuunnitelmaa.
- Tekee tarvittaessa esityksiä turvallisuusasioiden parantamiseksi.
- Valvoo, että kiinteistö on lakien, asetusten ja määräysten edellyttämässä kunnossa.
- Valvoo kiinteistössä suoritettavia muutos- ja korjaustöitä.

8.2. Tehtävät poikkeusoloissa ja valmiuden kohottamisvaiheessa

- Suojelutoimiston kuntoon laitto.
- Viesti- ja hälytysyhteyksien tarkastaminen.
- Johtopaikan henkilöstön nimeäminen ja tehtävien kertaus.
- Henkilöstön kouluttaminen; työpaikat ja suojelupalveluryhmät.
- Valvonnan toimeenpanon tarkkailu.
- Yhteydenpito suojeluyksikön johtopaikkaan.
- Talon sisäisten hälytysten antaminen.
- Suojelutoiminnan johtaminen tarpeen vaatiessa.

9. Väestönsuojan hoitajat

Väestönsuojan hoitajat vastaavat lakisääteiseen väestönsuojaan liittyvistä toimenpiteistä. Tavallisesti jokaiselle väestönsuojalle valitaan sekä hoitaja että apulainen.

9.1. Tehtävät normaalioloissa

- Hankkii väestönsuojanhoitajan koulutuksen.
- Ylläpitää väestönsuojan käyttökuntoa.
- Tekee vuosittain turvallisuustarkastuksen suojaan (mukaan lukien tiiveyskoe).
- Tarkistaa ja tarvittaessa hankkii pelastussuunnitelman perusteella tarvittavan suojelumateriaalin.
- Toimii asiantuntijana kiinteistön väestönsuojaan liittyen.
- Ohjaa suojelujohtajan ohjeiden mukaisesti väestönsuojan käyttökuntoon laittamisessa ja suojautumisessa.

9.2. Tehtävät poikkeusoloissa ja valmiuden kohottamisvaiheessa

- Kiinteistöön nimettävän väestönsuojanhoitajan on osattava käyttää suojan laitteita, ja hänen antamiensa ohjeiden mukaisesti apuryhmän on kyettävä laittamaan suoja käyttökuntoon 72 tunnissa.
- Käyttökuntoon saattamisen johtaminen.
- Huolehtii laitteista ja varusteista.
- Jakaa tehtäviä suojelujohtajan kanssa.

10. Sanoista tekoihin

Pelastussuunnitelman laatimisen jälkeen on syytä perehdyttää kiinteistössä vakituisesti oleskelevat ihmiset sen sisältöön. Käytäntöön vienti onnistuu monella tavalla. Pelastussuunnitelmaan lukemalla tutustuminen on hyvä lähtökohta. Muita keinoja tutustua turvallisuusasioihin ja parantaa turvallisuustietoutta ovat muun muassa:

- keskustelu pelastustoiminnasta vastaavan kanssa
- yhteinen koulutustilaisuus
- ohjeiden jako yleisiin tiloihin
- poistumisharjoitukset
- alkusammutuskoulutukset
- ensiapukoulutukset
- yhteisten talkoiden yhteydessä pidetyt turvallisuuskoulutukset.

Kiinteistön suojelusta vastaavan on hyvä tietää pelastussuunnitelmaan tutustuneiden määrä. Näin hän voi arvioida kiinteistön valmiuksia vaaratilanteisiin reagoimisessa, asukkaiden turvallisuustietoutta ja todeta myös, että suunnitelma ja sen sisältö on saatettu kaikkien asukkaiden tietoisuuteen. Tieto auttaa myös kiinteistön pelastustoiminnan kehittämisessä ja koulutuksen suunnittelussa. Tutustuttuasi tähän Pelsu Pelastussuunnitelmaan, kuittaa se luetuksi osoitteessa <http://pelsu.fi/u/ppZ>.

11. Toimintaohjeita

Seuraavilla sivuilla on selostus ohjeista onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä onnettomuus- ja vaaratilanteissa toimimiseksi. **Lue toimenpideohjeet tarkasti!**

Oikeat toimenpiteet, ratkaisut ja valinnat ehkäisevät ja rajoittavat onnettomuuksia. Vahinkoja voidaan näin minimoida tai ne voidaan poistaa kokonaan.

Turvallisuus on kaikkien yhteinen asia!

11.1. Avun hälyttäminen

Kaikissa kiireellisissä hätätilanteissa, olipa kyse sitten poliisin, pelastustoimen, sairaankuljetuksen tai sosiaalitoimen kiireellisestä avuntarpeesta SOITA NUMEROON: **112**

Soita hätäpuhelu itse, jos voit

Tärkeää on, että hätäpuhelun soittaa se, jota asia koskee. Hänellä on tietoja, joita päivystäjä tarvitsee määritellesään millaista apua paikalle lähetetään. Välikäsien kautta tuleva puhelu voi viivästyttää avun paikalle tuloa.

Kerro, mitä on tapahtunut

Hätäkeskuspäivystäjä kysyy soittajalta tietoja tapahtuneesta, jotta hän osaa tarvittaessa lähettää tilanteeseen oikean avun.

Kerro tarkka osoite ja kunta

Hätäkeskuksen alueella saattaa olla useita samoja osoitteita eri kunnissa. Siksi on tärkeää kertoa osoitteen lisäksi tapahtumapaikkakunta.

Vastaa sinulle esitettyihin kysymyksiin

Päivystäjän esittämällä kysymyksillä on tarkoituksensa. Kysymykset eivät viivästytä avun hälyttämistä. Kiireellisessä tapauksessa päivystäjä hälyttää jo puhelun aikana auttamaan tulevat viranomaiset ja yhteistyökumppanit, sekä antaa näille lisätietoja tapahtuneesta.

Toimi annettujen ohjeiden mukaan

Päivystäjä on koulutettu antamaan ohjeita eri tilanteisiin. On tärkeää noudattaa annettuja ohjeita. Oikein suoritetuilla ensitoimenpiteillä on usein merkitystä tilanteen lopputuloksen kannalta.

Lopeta puhelu vasta saatuasi siihen luvan

Liian aikainen puhelun päättäminen voi hidastaa auttajien paikalle saapumista. Saatuasi luvan puhelun päättämiseen, sulje puhelin. Pidä linja vapaana. Päivystäjä tai kohteeseen saapuva auttaja voi tarvita lisätietoja tapahtuneesta.

Opasta auttajat paikalle. soita uudestaan, mikäli tilanne muuttuu.

11.2. Sairauskohtaus tai tapaturma

Selvitä mitä on tapahtunut

- Onko henkilö kaatunut tai pyörtynyt?
- Onko mahdollisesti silminnäkijöitä, jotka osaisivat kertoa tarkemmin tapahtuneesta?

Tarkista henkilön tila

- Onko henkilö heräteltävissä puhuttelemalla tai ravistelemalla?

Tarkista hengitys

- Jos henkilö ei herää, tarkista hengitys: aseta kämmenselkä potilaan suun eteen ja kokeile tuntuuko ilmaa kulkevan.

Tee hätäilmoitus

- Soita numeroon **112**.
- Kerro, mistä soitat.
- Kerro, mitä on tapahtunut.
- Toimi ohjeiden mukaisesti.

Anna tarvittaessa ensiapua

- Jos henkilö ei hengitä, aloita ensiapu osaamisesi ehdoin.

Tajuton, mutta hengittävä potilas käännetään kylkiasentoon

Tarkkaile potilasta

- Jos potilaan tilassa tapahtuu muutoksia ennen pelastuslaitoksen saapumista, ilmoita siitä soittamalla uudelleen hätänumeroon **112**, jotta hätäkeskuksessa voidaan tehdä uusi tilannearvio.

Opasta ammattiauttajat nopeasti potilaan luokse

- Kerro ammattiauttajille mitä on tapahtunut ja mitä on tehty.

11.3. Tulipalo

Pelasta

- Suorita tilannearvio. Pelasta välittömässä vaarassa olevat.
- Varo hengittämästä savua! Savu on erittäin myrkyllistä ja hengitettynä aiheuttaa menehtymisen erittäin nopeasti.

Varoita

- Varoita muita rakennuksessa olevia tulipalosta ja uhkaavasta vaarasta.
- Ohjatkaa ihmiset kokoontumispaikalle.

Hälytä

- Hälytä palokunta paikalle soittamalla turvallisesta paikasta numeroon **112**.
- Hälytä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.
- Kerro kuka olet, missä palaa (osoite ja kerros), mikä palaa ja onko ihmisiä vaarassa.
- Älä katkaise puhelua ennen kuin saat luvan.

Sammuta

- Jos palo on pieni eikä savua ole, ensisammuta se joko sammutuspeitteellä tai sammuttimella.
- Rasvapalo sammutetaan tukahduttamalla se sammutuspeitteellä.
- Sähkölaitepalossa katkaise laitteen virta, tämän jälkeen voit aloittaa ensisammutuksen.

Rajoita

- Poista lähellä olevat tulenarat esineet ja syttyvät aineet.
- Rajoita palon sekä savun leviämistä sulkemalla ikkunat ja asunnon ovi poistuessasi.

Opasta

- Opasta itse tai järjestä opastus ja varmista esteetön pääsy palokunnalle tulipalopaikalle asti.
Esimerkki: yksi henkilö opastaa parkkipaikan reunassa ja toinen rakennuksen vieressä.
- Ole tarvittaessa palokunnan apuna!

Hissin käyttö on tulipalon sattuessa ehdottomasti kielletty!

Evakuointitilanteessa kokoontumispaikka on: Puutori.

11.4. Tulipalo – toimintaohjeet, kun turvallinen poistuminen on estynyt

Joskus toisaalla riehuva tulipalo estää turvallisen poistumisen kiinteistöstä. Näissä tapauksissa on viisainta pysytellä savuttomassa tilassa ovet ja muut aukot suljettuina.

Jää asuntoon ja ole rauhallinen

- Kerrostaloissa jokainen asunto on tehty omaksi palo-osastokseen, josta palon leviäminen toiseen asuntoon on estetty rakenteellisin toimenpitein.
- Hyppääminen korkealta johtaa kohtalokkaiisiin seurauksiin, asuntoon jääminen ei.

Mene parvekkeelle tai ikkunan luo ja herätä huomiota

- huutamalla
- vilkuttamalla valoja
- heiluttamalla jotain näkyvää
- voit myös soittaa numeroon 112 ja kertoa tarkan osoitteen missä olet.

Varaudu tulipalon leviämiseen

- Laske varmuuden vuoksi vettä ammeeseen ja lavaariin.
- Jos asuntoon alkaa tulla savua ovien raoista, postiluukusta tai ilmanvaihtoventtiileistä, tuuleta raikkaalla ilmalla ja tiivistä vuotokohdat kosteilla tekstiileillä.
- Jos asunnon ovi alkaa kuumeta, jäähdytä sitä vedellä.
- Jos liekit lyövät asunnon ikkunoihin, siirrä helposti syttyvät tavarat pois ikkunoiden läheisyydestä.

Noudata viranomaisten antamia ohjeita

11.5. Toiminta kokoontumispaikalla

Kun ihmiset ovat poistuneet rakennuksesta ja edenneet kokoontumispaikalle, alkaa suojelujohtaja johtaa toimintaa kokoontumispaikalla. Tilanteen mukaan on pohdittava, onko turvallista jäädä nimetyille kokoontumispaikalle, vai onko ihmiset ohjattava toisaalle: esimerkiksi ennalta sovittuun sisätilaan tai lähistöllä olevaan kiinteistöön (varakokoontumispaikka).

Kokoontumispaikalta ei saa poistua ilman lupaa. Suojelujohtaja tiedottaa tilanteen edistymisestä ja ilmoittaa milloin kiinteistöön saa palata.

Muistettavia asioita kokoontumispaikalla:

- mahdollisista loukkaantuneista huolehtiminen, ilmoitettava turvallisuushenkilöstölle
- liikuntarajoitteisista tai muuten vajaakuntoisista huolehtiminen
- ilmoitettava, mikäli tietää jonkun jääneen sisälle

Varakokoontumispaikka

Ankarissa talviolosuhteissa tai muissa tilanteissa saatetaan tarvita varakokoontumispaikkaa, johon ihmiset ohjataan. Myös viranomaiset osoittavat tarvittaessa suojapaikat pidempiaikaista suojautumista varten.

11.6. Liikuntarajoitteisen avustaminen hätätilanteessa

Liikuntarajoitteisten henkilöiden poistuminen rakennuksesta hätätilanteessa voi olla vaikeaa ja hidasta. Jos tiedät naapurissasi asuvan liikuntarajoitteisia henkilöitä, esimerkiksi invalideja, sokeita tai vanhuksia, pyri hätätilanteessa varmistamaan myös heidän turvallinen poistumisensa. Jos tiedät naapurisi olevan kotona, mutta et voi auttaa häntä poistumaan, ilmoita pelastusviranomaisille tilanteesta heti kun mahdollista.

Toimi yhteistyössä muiden asukkaiden kanssa.

Huomioitavia asioita autettaessa liikuntarajoitteista henkilöä poistumisessa

- Auta liikuntarajoitteista poistumaan omien kykyjesi mukaan.
- Kuuntele autettavaa.
- Huolehdi auttamastasi henkilöstä myös ulospääsyn jälkeen.

11.7. Vesivahinko

Toimintaohjeet

- Veden pääsulku: Mercus Oy:n kellaritila.
- Lämmönjakohuone: Kellarikerros, C-porras
- Sähköpääkeskus: Kellarikerros, A-portaan puoleinen.
- Katkaise sähköt vuotokohteesta ja sen läheisyydestä.
- Tyrehdytä vuoto esim. sulkemalla veden pääsulku, jos mahdollista.
- Ilmoita asiasta välittömästi:
 - huoltomiehelle: Ilmari Leppänen, puh. 02 2329766
 - isännöitsijälle: Tommy Dahlberg, puh. 02 2772600
- Tarvittaessa ota yhteys yleiseen hätänumeroon **112**.

Mikäli vesivaara uhkaa rakennuksen ulkopuolelta

- Selvitä vesivaaran aiheuttaja.
- Jos kyseessä on vuoto, pyri tyrehdyttämään se.
- Pyri estämään veden pääsy rakennukseen
 - säkityksin
 - muovipeitteitä käyttämällä
 - johtamalla vesi pois päin rakennuksesta
- Hälytä tarvittaessa lisäapua.

11.8. Väkivallan uhatessa

Väkivalta ja väkivallalla uhkailu on nykypäivänä yksi todennäköisimmin toteutuvista riskeistä.

Aseistamattomassa väkivallantilanteessa pyri tekemään nopea tilannearvio.

- Älä provosoidu tai provosoi.
- Käyttäydy rauhallisesti ja pyri rauhoittamaan henkilö omalla käytökselläsi.
- Varmista, ettet käännä selkääsi tai ajaudu nurkkaan, jotta sinulla on aina pakotie uhkaavasti käyttäytyvän henkilön läheisyydestä.
- Mahdollisuuksien mukaan pyydä apua.
- Pakene ja auta muita pakenemaan paikalta

Oikeusturvan kannalta on hyvä, että tapahtumalla on silminnäkijä. Muista kuitenkin pitää huolta omasta turvallisuudestasi, älä turhaan leiki sankaria. Pyri ohjaamaan uhkaava henkilö paikkaan, jossa hän ei voi olla vahingoksi muille. Tapauksen jälkeen ilmoita tapahtuneesta tarvittaessa poliisille. Jos uhkaavalla henkilöllä on ase, toimi seuraavasti.

- Älä provosoidu tai provosoi.
- Älä tee vastarintaa.
- Pyri mahdollisuuksien mukaan pelastamaan ja varoittamaan muita, mutta älä leiki sankaria.
- Ovien sulkemisella voidaan rajoittaa henkilön kulkua kiinteistössä.
- Tilanteen jälkeen, soita **112**, jotta paikalle saadaan ammattiapua mahdollisimman nopeasti. Kuuntele ohjeita ja toimi niiden mukaan.

Jokainen uhkaus ja havainto mahdollisesta uhkatilanteesta on otettava vakavasti ja niistä on ilmoitettava välittömästi poliisille. Omalla käyttäytymisellä voi olla mahdollista vaikuttaa tilanteen kehittymiseen, ota siksi kaikki uhkatilanteet vakavasti ja pyri rauhoittamaan jo alkaneet tilanteet.

11.9. Pommiuhka

Pommiuhkaus on usein perätön ja häiriintyneen ihmisen tekemä, mutta se on silti aina otettava vakavasti ja jokaisesta uhkauksesta tulee ilmoittaa poliisille. Tärkeää tilanteessa on säilyttää oma maltti ja rauhallisuus.

Kun uhkaus tulee puhelimitse

- Pysy rauhallisena. Pitkitä puhelua.
- Tee muistiinpanoja. Kirjoita uhkaus sanatarkasti muistiin.
- Kysele kysymyksiä.
 - Missä pommi on?
 - Miltä pommi näyttää?
 - Milloin pommi räjähtää?
 - Miksi?
- Pyri saamaan työtoverin huomio jo puhelun aikana, jotta hän voisi tiedottaa turvallisuudesta vastaavaa jo puhelun aikana.
- Kiinnitä huomiota soittajan puhetyyliin ja äänen sävyihin.
 - Onko hänen puheestaan havaittavissa murteita tai muita erityispiirteitä?
 - Onko hän kiihtynyt?
 - Lukeeko hän viestin paperilta?
- Kuuntele myös taustääniä (esimerkiksi liikenne tai taustalla käytävät keskustelut).
- Puhelun jälkeen tiedota asiasta oman tilasi ja kiinteistön turvallisuudesta vastaavia henkilöitä (ks. Turvallisuushenkilöstö-luku).
- Mikäli tämä ei ole mahdollista, soita välittömästi poliisille 112 ja toimi sieltä saatujen ohjeiden mukaisesti.

Epäilyttävä esine tai uhkauskirje

- Älä koske esineeseen.
- Mikäli kyseessä on kirje tai muu vastaava, jota jo olet käsitellyt, paina mieleesi kohdat, joihin olet koskenut, ja sijoita kirje esimerkiksi muovitaskuun.
- Ilmoita välittömästi oman tilasi ja kiinteistön turvallisuudesta vastaaville henkilöille (ks. Turvallisuushenkilöstö-luku) sekä poliisille yleiseen hätänumeroon 112.
- Eristä aluetta mahdollisuuksien mukaan. Pidä mielessä tuleva mahdollinen poliisitutkinta (sormen- ja kengänjäljet ensiarvoisia todisteita).
- Älä hätäännä. Toimi poliisin sekä turvallisuushenkilöstön ohjeiden mukaisesti.

11.10. Yleinen vaaramerkki

Yleinen vaaramerkki on minuutin pituinen nouseva ja laskeva äänimerkki tai viranomaisen kuuluttama varoitus. Nousevan sekä laskevan jakson pituus on 7 sekuntia.

Yleinen vaaramerkki tarkoittaa väestöä uhkaavaa välitöntä vaaraa. Varoitus annetaan taajamissa kiinteällä ulkohälytinjärjestelmällä ja taajamien ulkopuolella kulkuneuvoon asennetuilla liikkuvilla hälyttimillä.

Vaara ohi -merkki on yhden minuutin mittainen tasainen äänimerkki. Se on ilmoitus siitä, että uhka tai vaara on ohi.

Toimi näin kuultuasi yleisen vaaramerkin

- Siirry sisälle.
- Pysy sisällä.
- Sulje ovet, ikkunat, tuuletusaukot ja ilmastointilaitteet.
- Avaa radio ja odota ohjeita.
- Vältä puhelimen käyttöä, etteivät linjat tukkeudu.
- Älä poistu alueelta ilman viranomaisten kehotusta, ettet joutuisi vaaraan matkalla.

11.11. Kaasuvaara

Kaasuvaarasta annetaan yleinen vaaramerkki

Lisätietoja vaaran laadusta saat radiosta ja televisiosta. Kaasuvaaraan liittyy tavallisesti seuraavia asioita.

- Jos olet sisätiloissa ja haistat kaasua:
 - pysyttele sisällä
 - yläkerroksissa on paras suoja
 - paina märkä vaate suun eteen ja hengitä sen läpi
 - pysyttele yläkerroksissa, kunnes vaara on ohi
 - älä mene kellariin.
- Jos olet ulkona, kun haistat kaasua etkä pääse sisälle:
 - kiirehdi kaasupilven alta sivutuuleen
 - pyri mahdollisimman korkealle, esimerkiksi mäen päälle
 - paina märkä vaate, ruoho, turve- tai sammaltuppo suun eteen ja hengitä sen läpi.

Lisätietoja kaasulta suojautumiseksi

- Pysäytä ilmastointilaitteet ja sulje ovet sekä ikkunat tiiviisti. Mitä tiiviimmäksi rakennuksen saat, sitä hitaammin kaasu tunkeutuu sisälle.
- Voit sulkea ja teipata myös sisäovet ja pysytellä tuulen alapuolisissa tiloissa. Kaasun hajun tuntiessasi voit hengittää kostean, huokoisen kankaan läpi.
- Viranomaiset ilmoittavat radiossa tai kaiutinautoilla milloin myrkkypilvi on haihtunut. Tuuleta sisätilat sen jälkeen huolellisesti.

11.12. Säteilyvaara

Säteilytilannetta valvotaan jatkuvasti koko maassa mittareilla. Pienetkin muutokset huomataan heti ja niistä tiedotetaan viipymättä. Säteilyvaarasta annetaan yleinen vaaramerkki.

Mene sisälle

Sulje tiiviisti ovet, ikkunat, tuuletusaukot ja ilmastointi, jotta radioaktiiviset aineet eivät pääsisi sisään. Talon keskiosissa ja kellarissa on paras suoja.

Joditabletit

Ota joditabletti vasta viranomaisten kehotuksesta, jonka kuulet radiosta tai televisiosta. Joditabletit ehkäisevät radioaktiivisen jodin kertymistä kilpirauhaseen, mutta eivät anna muuta suojaa. Tabletteja ei pidä lähteä vaaratilanteesta noutamaan rakennuksen ulkopuolelta. Jodeja voi hankkia etukäteen apteekista. Joditabletteja tulisi olla kiinteistössä 2 per henkilö.

Suoja ruokasi ja juomavesi

Laita esillä olevat elintarvikkeet muovipusseihin tai tiiviisiin astioihin. Jääkaappi, pakastin ja tiiviit pakkaukset suojaavat radioaktiiviselta pölyltä.

Ulkona liikkuminen

Jos on pakko mennä ulos, käytä tiivistä, ihon peittävää asua, esimerkiksi sadevaatteita. Riisu vaatteet sisälle tullessasi eteiseen ja peseydy huolella. Käytä hengityssuojainta, pyyhettä tai talouspaperia estämään radioaktiivisten hiukkasten pääsy keuhkoihin.

Lisäohjeet

Lisäohjeita saat kaupunkisi pelastusviranomaisilta, tiedotusvälineistä sekä Yleisradion teksti-TV:n sivulta 867. Tietoa saat myös Säteilyturvakeskuksen Internet-sivuilta osoitteesta www.stuk.fi ja pelastustoimen sivuilta www.pelastustoimi.fi/turvatietao.

Annosnopeus yli 100 Sv/h

Jos annosnopeus ylittää 100 Sv/h, annetaan väestölle säteilyvaroitusta. Viimeistään tällöin on aloitettava suojautumistoimenpiteiden kohottaminen tämän pelastussuunnitelman mukaisesti:

- Informoi asukkaita.
- Suojeluorganisaation käynnistäminen ja tehtävien kertaaminen.

Väestönsuojan toimintakuntoon laitto (suojanhoitaja ja tarvittava määrä apulaisia)

- Väestönsuojan tyhjennys. Väestönsuojan tulee pystyä saattamaan toimintakuntoon kolmessa vuorokaudessa.
- Viestiyhteyksien kokeilu.
- Ilmanvaihtokoneet suljetaan ja rauhanajan ilmanvaihto tilkitään sulkulevyillä.

Väestönsuojan varusteiden käyttöönotto

- Kyseiset tarvikkeet on hankittava etukäteen ja ne säilytetään väestönsuojassa suojanhoitajan osoittamassa paikassa.
- Jakakaa suojavaarusteet suojeleorganisaatiolle.
- Suojelujohdon, suojelevalvojen ja suojelepalveluryhmien varusteiden jakamisesta vastaa suojelejohtajan määräämä henkilö.
- Varusteet säilytetään väestönsuojassa. Varusteet tulisi tarkastaa viiden vuoden välein ja vaihtaa vanhentuneet varusteet uusiin.

Säteilymittausten aloittaminen

- Määräajoin, aina samoista paikoista.
- Tulokset kirjataan ja tiedot toimitetaan suojelejohtajalle.
- Tulosten perusteella suojelejohtaja voi harkintansa mukaan antaa suojeleumiskäskyn ennen viranomaisten antamaa määräystä.
- Kun annosnopeus ylittää 1 000 Sv/h, viranomaiset antavat säteilyhälytyksen ulkohälyttimillä ja radion välityksellä.
- Tällöin suojelejohtajan on annettava suojeleumiskäsky, jonka perusteella suojeleuminen tehdään väestönsuojaan.
- Väestönsuojassa pysytään annosnopeuden ollessa korkealla.
- Suojassa noudatetaan suojelejohtajan ennalta laatimaa päiväohjelmaa.
- Kun mittaukset osoittavat annosnopeuden laskeneen ja viranomaiset antavat luvan siirtyä ns. lievennettyyn suojeleumiseen, voidaan liikkua rakennuksen sisätiloissa, varsinaisen suojan ulkopuolella, lyhyitä aikoja kerrallaan.

- Tiedustelijat tekevät säteilymittauksia ulkona suojarusteissa. Tällainen lievennetyn suojaantumisen vaihe voi kestää viikkoja.

Ulkonäkäyntien aikana on muistettava:

- Annetaan mukaan säteilymittari.
- Henkilön saama säteilyannos kirjataan muistiin.
- Ulkona kävijöitä vuorotellaan.
- Säteilypölylle altistuneet pestään huolellisesti ennen suojatiloihin siirtymistä.
- Lievennetyn suojaantumisen aikana viranomaiset antavat toimintaohjeita. Hälytystila puretaan viranomaisten käskystä.

Hälytystilan purkamisen jälkeen

- Suoritetaan alue- ja laitepuhdistukset
- Pidetään yllä henkilökohtaista säteilyannospäiväkirjaa
- Normaaliin päivärytmiin voidaan palata, kun annosnopeus on laskenut alle 100 mikroSv/h.

11.13. Sähkökatkot

Toiminta sähkökatkon aikana:

- Tarkista ensin sulakkeet. Jos ne ovat ehjät, selvitä toimivatko naapurisi tai naapuritalojen sähköt.
- Jos sähköt katkeavat laajemmalta alueelta, on häiriö jo tiedossa ja korjaustoimenpiteet aloitettu. Useimmilla sähköntoimittajilla on nauhoitettu häiriötiedote vikapalvelunumerossa, joka kertoo tiedossa olevan sähkökatkotilanteen alueellasi.
- Mikäli sähköjen palauduttua sähköt käyttäytyvät oudosti, esimerkiksi valot palavat normaalia kirkkaammin tai himmeämmin, saattaa syynä olla sähköverkon nollajohtimen katkeaminen. Tästä voi seurata laitevaurioita, tulipalo ja pahimmillaan sähköiskun vaara. Näissä tilanteissa katkaise sähkö pääkytkimestä ja soita sähköntoimittajasi vikapäivystykseen.
- Sähkökatkon jatkuessa pidempään varaudu etenkin talvisaikaan lämpimin vaattein sekä tarvittaessa kotivaran avulla. Kotivaran ohje löytyy [liitteistä](#).

12. Väestönsuojelu

Väestönsuojan tarkoitus on suojella ihmisiä sortumilta, räjähdyspaineelta, sirpaleilta, kaasuilta, säteilyltä ja tulipaloilta. Kiinteistössä on yksi väestönsuoja. Jokaiselle väestönsuojalle on suositeltavaa valita väestönsuojanhoitaja ja hoitajan apulainen. Kiinteistön väestönsuojanhoitajien on hyvä opetella väestönsuojan laitteiden käyttö ja suojan käyttökuntoon laitto.

Suomessa väestönsuojapaikka löytyy noin 3,8 miljoonalle ihmiselle. Väestönsuojia on asuintaloissa ja muissa kiinteistöissä. Kiinteistöissä sijaitsevien väestönsuojien lisäksi on olemassa yleisiä väestönsuojia, kuten kalliosuojia. Tällaisia yleisiä väestönsuojia, joista viranomaiset vastaavat, on yleensä vain suurimmissa kaupungeissa.

Normaalioloissa suojia käytetään yleensä harrastustiloina, varastoina tai jossain muussa hyötykäytössä. Väestönsuoja on kuitenkin voitava ottaa käyttöön 72 tunnissa viranomaisten määräyksestä.

Väestönsuojassa on huolehdittava siitä, että suojan metalliosat eivät ruostu, tiivisteet pysyvät ehjinä, laitteet toimivat ja varustus pysyy tallella.

Kiinteistössä on yksi väestönsuoja:

- 3kpl, 1kpl A- ja 2kpl E- portaan kellarikerroksessa..

Kiinteistön väestönsuojan suojaluokka on B/C, mikä tarkoittaa vuosina 1963–1972 rakennettua suoja-tyyppiä. Siinä on koneellinen tai käsikäyttöinen ilmanotto hiekka- ja aktiivihiili-hiukkassuodattimella varustettuna. Tässä suojamallissa on mahdollista suojautua pitkiä aikoja.

12.1. Väestönsuojan ylläpito

Väestönsuoja sekä väestönsuojeluvälineet ja -laitteet on pidettävä sellaisessa kunnossa, että väestönsuoja voidaan ottaa käyttöön 72 tunnissa. Väestönsuojaa voidaan käyttää myös muuhun toimintaan, kunhan käyttöönotto voi tapahtua em. ajan kuluessa. Normaaliolojen käyttö ei saa vahingoittaa väestönsuojaa eikä estää sen tarkastusta ja tiiveyskoetta.

Väestönsuojassa ei saa säilyttää likaavia aineita eikä ympäröiviin rakenteisiin saa tehdä aukkoja. Suojaovia, -luukkuja ja ilmanvaihtolaitteistoja ei saa poistaa paikoiltaan eikä ilmanvaihtolaitteistoa saa käyttää normaaliolon ilmanvaihtoon. Suojaoven aukkoon saa asentaa oven. Normaaliaikanakin tulisi varmistaa, että vähintään puolet väestönsuojasta on vapaana yllättävää suojautumistarvetta varten.

Lisäksi tulee huomioida seuraavaa:

- Väestönsuojan omistajan ja haltijan on huolehdittava, että väestönsuoja, sen varusteet ja laitteet pidetään toimintakunnossa sekä huolletaan ja tarkastetaan asianmukaisesti.
- Nimetty henkilö tarkastaa ja koekäyttää suojan ovet, luukut, tiiveyden, ilmastointi- ja sähkölaitteet sekä viemäroinnin vuosittain laitetoimittajan ohjeidenmukaisesti.
- Väestönsuojan laitteiden toimintakunnon varmistamiseksi ne tulee tarkastaa ja huoltaa vähintään 10 vuoden välein ellei valmistaja ole antanut lyhyempää aikaväliä.
- Laitteiden toiminnan tarkastuksesta tulee laatia tarkastuspöytäkirja, johon tehdään merkinnät suoritetuista tarkastuksista laitekohtaisesti. Tarkastuspöytäkirja on pyydettyessä esitettävä pelastusviranomaiselle.
- Kiinteistön omistajan ja haltijan tulee huolehtia, että väestönsuojassa on jo sellaiset varusteet, että se pystytään ottamaan käyttöön. Näitä varusteita ovat esimerkiksi varavesisäiliöt, jäteastiat, kuivakäymälät ja vuoteet.

12.2. Väestönsuojan kunnostaminen

Siirryttäessä tehostetun suojelun toimintaan

- Väestönsuojalle määrätään suojanvalvoja, joka vastaa suojan kunnostamisesta. Hänen on tunnettava suojassa olevat laitteet ja osattava käyttää niitä. Lisäksi suojanvalvoja vastaa suojan yleisestä järjestyksestä, siisteydestä ja kurista.
- Suoja tyhjenetään sinne varastoidusta tai muuten kerääntyneestä tavarasta suojalle laadittuun tyhjentämissuunnitelman mukaisesti.
- Kaikki tilapäiset rakenteet puretaan ja viedään pois suojasta.
- Ovien ja luukkujen saranat, salvat yms. tarkastetaan, voidellaan ja huolletaan.
- Ovien tiivisteet tarkastetaan ja laitetaan paikoilleen ohjeiden mukaan.
- Tarkastetaan hätäpoistumiskäytävän ja -luukun käyttökelpoisuus ja toiminta.
- Kuivakäymälät (15 kpl muovipusseja/käymälä) jaetaan kuivakäymälätiloihin. Eristetään käymälätilat verhoilla tai levyillä. Käymälätiloja tulee olla yksi jokaista alkavaa 20 m² kohti.
- Kaikkien venttiilien (LVI) toiminta tarkastetaan kääntämällä ne ääriasennosta toiseen.
- Varavesisäiliöt puhdistetaan ja täytetään. Varmistetaan samalla tarvittavat täyttöletkut yms. välineet. Sulkutelttaan tulevat suihkut asennetaan ja kokeillaan. Vettä on varattava vähintään 50 litraa jokaista varsinaisen suojan alkavaa neliometriä kohti eli 50 x 80 = 4000 litraa (tai 30 litraa/hlö).
- Lattiakaivot puhdistetaan ja niiden toiminta kokeillaan kaatamalla niihin vettä. Huom! Lattiakaivossa on sulkuventtiili.
- Ylipaineventtiilit tarkastetaan ja nivelkohdat voidellaan.
- Normaaliolojen ilmanvaihtoaukot suljetaan asentamalla paikoilleen suojakannet tiivistettyinä.
- Paineventtiilien kunto tarkastetaan suojan ulkopuolelta.
- Ilmanvaihtokanavat ja suodattimet puhdistetaan.
- Kaikki ilmanvaihtoon liittyvät putket, liitokset ja laitteet tarkastetaan. Erityissuodattimet asennetaan paikoilleen laitteen käyttöohjeen mukaisesti.
- Poistoventtiilien toiminta tarkastetaan kiertämällä niitä ääriasentoihinsa.
- Tarkastetaan ylipainemittarista: nestemäärä, putken aukiolo, mittarilukema näyttää nolaa, sekä varaneste (värjätty polttoöljy).
- Ilmamäärämittarin herkkyys kokeillaan koekäytössä.
- Tarkastetaan suojan paineisuus; painekoe suoritetaan laitetoimittajien antamien ohjeiden mukaan. Tavoitteena on tarkastaa, että suojaan saadaan riittävä ylipaine, eikä suoja vuoda liikaa ilmaa ulos.

- Selvitetään ja tarkastetaan suojan puhelimen toiminta, antenni, sähkölaitteiden sulakkeet, valaisimet, varaparistot, varapolttimot, varasulakkeet, katkaisimet, pistorasiat ym.
- Varustetaan suoja määräysten mukaisilla suojaan kuuluvilla varusteilla (liite).
- Suojan tilat jaetaan ennakolta tehdyn suunnitelman mukaisesti oleskelualueisiin ja toimintapaikkoihin (miehet/naiset, suojeluelimet, henkilöstö, asiakkaat). Jokaista suojattavaa henkilöä varten on oleskelupaikka, jossa on mukana myös henkilökohtaiset tavarat, lääkkeet ja säilyvät elintarvikkeet.
- Suojassa on oltava tarpeellinen määrä istuimia, pöytiä sekä kerrossängyt noin kolmannekselle suojaan tulevista henkilöistä.
- Lisäksi poikkeusoloja varten on hankittava välineitä ja tarvikkeita, jotka tekevät mahdolliseksi pidemmänkin oleskelun (esim. viihdykkeet).
- Tarkastetaan varavalaistuksen toiminta.
- Kulkuteille ja käytäville asennetaan suojaan ohjaavat kilvet.

12.3. Väestönsuojelumateriaali

Väestönsuojelumateriaali voidaan jakaa kahteen kategoriaan: suojakohtaiseen materiaaliin sekä suojeluhenkilöstön materiaaliin. Jokaisessa väestönsuojassa tulee olla varattuna suojakohtainen materiaali sekä suojamateriaali väestönsuojan hoitajalle ja tämän apulaiselle.

Materiaali on käytettävissä normaalioloissa huolto- ja kunnossapitotoimiin sillä edellytyksellä, että materiaalia säilytetään siinä kiinteistössä, johon se kuuluu. Väestönsuojaan kuuluvien työkalujen on oltava käytettävissä väestönsuojaa käyttöönotettaessa.

Asuinrakennusten suojakohtainen materiaali

Nimike	Lukumäärä
Paarit	1
Vedensäilytysaine	Määrän mukaan
Rautakanki	1
Suojan merkitsemiskilpisarja	1
Käsivalaisin	2
Sankoruisku	1

Suojan työkalut

Nimike	Lisätieto
Pajavasara	2 kg
Katkaisutaltta	300 mm
Piikkitaltta	300 mm
Voimaleikkuri	n. 600 mm
Veistokirves	n. 400 mm
Kenttälapio	n. 500 mm taitettuna
Sorkkarauta	n. 600 mm
Käsisaaha	terä 500 mm

Nimike	Lisätieto
Rautasaha	terä 310 mm
Rautasahanteriä	5 kpl varalle
Jakoavain	max. kita 35 mm
Ruuvitaltta	kärki 8 mm, terä 150 mm
Ristipääruuvitaltta	
Kirvesmiehen vasara	0,5 kg
Nauloja	2 kg, 75, 100 ja 125 mm
Puukko	n. 200 mm
Pelastusköysi	d=12 mm, 20 m

Asuinrakennusten suojelehenkilöstön materiaali

Turvallisuus- ja suojelehenkilöstön materiaali	Alkavaa 100 asukasta kohti
Suojanaamari ja vss-suodatin	2
Suojakypärä	2
Suojalasit	2
Ensiapulaukku ja suojasidepakkaus	1
Ensiside	2
Säteilymittari / yli 100 hengen kiinteistö	1
Joditabletit	2/asukas
Opas talosuojelusta (Kodin turvaopas, SPEK)	2

12.4. Väestönsuojan hoitajan ja apulaisen tehtävät

- Vastaa väestönsuojan ylläpidosta ja sen pitämisestä määräysten edellyttämässä kunnossa.
- Tekee väestönsuojan käyttö- ja huolto-ohjeiden mukaiset vuositarkastukset ja -huollot.
- Vastaavat väestönsuojan käyttökuntoon laitosta niin käskettäessä sekä toiminnasta suojautumisen aikana.

13. Suojaväistö

Suojaväistöllä tarkoitetaan väestön siirtämistä johdetusti pois vaara-alueelta tilanteissa, joissa sen katsotaan aiheuttavan pienemmän riskin sisätiloihin suojautumiseen verrattuna. Tällaisia tilanteita ovat kaikki nopeasti kehittyvät vaarallisten aineiden onnettomuudet, voimakkaat palokaasujen aiheuttamat haitat, räjähdysvaara ja säteilytilanne.

Suojaväistö tehdään aina viranomaisten erillisen määräyksen perusteella. Viranomaiset ovat jo ennakolta suunnitelleet suojaväistön suorittamisen alueelta ja varanneet siihen tarvittavan kuljetuskaluston.

14. Säilyttäminen kiinteistössä

Erilaisten tavaroiden säilyttämisestä voi aiheutua tulipalon syttymisen tai leviämisen vaara, turvallisen poistumisen estyminen hätätilanteessa sekä tulipalon sammuttamisen vaikeutuminen. On helppompaa estää tulipalo ennalta kuin sammuttaa se. Siksi pitää tietää, mikä paloja aiheuttaa ja tunnistaa vaaratekijät omasta lähiympäristöstä. Pelastuslaissa on määräykset mm. helposti syttyvien materiaalien ja muiden tavaroiden säilyttämisestä talojen tiloissa. Kemikaalilainsäädännössä on rajoituksia palavien nesteiden ja muiden vaarallisten kemikaalien säilyttämiselle tiloissa, joissa ne voivat aiheuttaa erityisvaaraa. Monet kotonakin säilytettävät aineet kehittävät räjähdysherkkiä kaasuja, jotka syttyvät kipinästä, esimerkiksi valokatkaisimen aiheuttamasta kipinästä - syttymiseen ei siis tarvita edes tulta. Käsittele siksi palovaarallisia aineita aina ohjeiden mukaan. **Palovaarallisten aineiden säilyttäminen huoneistokohtaisissa varastoissa on kokonaan kielletty.** Asunnoissa ja autotalleissa niiden säilyttämistä on rajoitettu. **Rakennuksen uloskäynnit on aina pidettävä kulkukelpoisina ja esteettöminä.**

Asunnot

- Asunnoissa tulee välttää tarpeettomien tavaroiden varastointia.
- Asunnoissa saa säilyttää normaalin kodin irtaimiston lisäksi:
 - erittäin helposti syttyviä, helposti syttyviä ja syttyviä palavia nesteitä sekä palavia aerosoleja yhteensä enintään 25 litraa
 - palavia nesteitä, joiden leimahduspiste ylittää 55 °C, saa säilyttää enintään 50 litraa
 - nestekaasua saa säilyttää enintään 25 kg
 - ilotulitusvälineet, enintään 5 kg (netto), on säilytettävä lukitussa kaapissa siten, ettei niiden läheisyydessä ole sellaisia lämmönlähteitä tai tulenkäsittelyä, joka voisi aiheuttaa tulitteiden syttymisen
 - bensiiniä voi säilyttää asuintiloissa enintään 25 litraa

Uloskäytävät, porrashuoneet, sisäiset käytävät, ullakot, kellarien ja varastojen kulkureitit

- Ei saa säilyttää mitään tavaraa.

Ullakkovarastot

- Ei saa säilyttää helposti syttyvää materiaalia tai muuta tavaraa.
- Nestekaasua ei saa säilyttää ullakkotiloissa.
- Ei saa säilyttää lainkaan bensiiniä, kaasupulloja tai muita palavia nesteitä.
- Ilotulitusvälineitä ei saa säilyttää ullakkotiloissa.

Kellarivarastot

- Ei saa säilyttää helposti syttyvää materiaalia.
- Nestekaasua ei saa säilyttää kellaritiloissa.
- Ei saa säilyttää lainkaan bensiiniä, kaasupulloja tai muita palavia nesteitä.
- Ilotulitusvälineitä ei saa säilyttää kellarin asuntokohtaisissa säilytystiloissa eikä yhteiskäytössä olevissa tiloissa.

Autotallit

- Autotallissa saa säilyttää auton ja autonrenkaat, mopon, perämoottorin, auton huoltoon tarvittavat varaosat ja työkalut sekä ulkoiluun ja liikuntaan liittyvät välineet
- Ajoneuvosuojissa säilytettävässä ajoneuvossa sisällä olevaa polttoainetta ei lasketa säilytysmääriin
- Autotallissa voi säilyttää syttyviä sekä helposti ja erittäin helposti palavia nesteitä enintään 60 litraa ja enintään 200 litraa palavia nesteitä, joiden leimahduspiste on yli 55 °C
- Yhteisten autotallien ja -katosten maksimimäärä on koko tallille tai katokselle, ei esim. per asukas
- Nestekaasua autotallissa saa säilyttää irtosäiliöissä enintään 25 kg

Rakennusten alla tai läheisyydessä

- Ei saa säilyttää helposti syttyvää materiaalia tai muuta tavaraa rakennusten seinustoilla, mm. roska-astiat, pahvipinot ja kuljetuslavat
- Ulkona olevat roska-astiat, myös jätekatokset sijoitetaan vähintään kahdeksan metrin etäisyydelle rakennuksesta

Asuinrakennukseen kuuluva erillinen varastotila tai huolto- tai työpaikkahuone

- Voi säilyttää 100 l bensiiniä (tai muita herkästi syttyviä palavia nesteitä) ja 200 l palavia nesteitä, joiden leimahduspiste on yli 55 °C (esimerkiksi öljy ja dieselöljy)

Huom!

- Pelastusviranomaisen voi yksittäistapauksissa antaa poikkeuksia, esimerkiksi säilytettäväksi isomman määrän tai sallia säilytyksen eri paikassa tai rajoittaa säilytystä, jos turvallisuus sitä vaatii
- Taloyhtiöllä voi myös olla omia sääntöjä
- Epäselvissä tapauksissa kannattaa aina ottaa yhteyttä paikallisen pelastuslaitoksen palotarkastajaan

15. Liitteet

Tässä pelastussuunnitelmassa on seuraavat liitteet:

- [Liiketilän haltijan velvollisuudet](#)
- [Alkusammuttimien käyttöohjeet](#)
- [Autosuoja](#)
- [Yleiset ohjeet](#)
- [Kotivara](#)
- [Tulityöt](#)

Liite A. Liiketilän haltijan velvollisuudet

Tilän haltijan tai toiminnanharjoittajan on mahdollisuuksiensa mukaan valvottava, että työpaikalla noudatetaan tulipalon ja muun onnettomuuden ehkäisemiseksi ja henkilöturvallisuuden varmistamiseksi annettuja säännöksiä ja määräyksiä. On suositeltavaa nimetä turvallisuudesta vastaava henkilö, joka huolehtii turvallisuusasioista ja toimii yhteistyössä kiinteistön vastuuhenkilöiden kanssa.

Tilanhaltijan sekä toiminnanharjoittajan on osaltaan huolehdittava siitä, että rakennus, rakennelma ja sen ympäristö pidetään sellaisessa kunnossa, että

- tulipalon syttymisen, tahallisen sytyttämisen sekä leviämisen vaara on vähäinen
- rakennuksessa olevat henkilöt pystyvät tulipalossa tai muussa äkillisessä vaaratilanteessa poistumaan rakennuksesta tai heidät voidaan pelastaa muulla tavoin
- pelastustoiminta on tulipalon tai muun onnettomuuden sattuessa mahdollista.

Helposti syttyvää materiaalia tai muuta tavaraa ei saa säilyttää ullakolla, kellarissa, kulku- tai poistumisteillä, rakennuksen alla tai sen välittömässä läheisyydessä.

Seuraavat varusteet ja laitteet on pidettävä toimintakunnossa sekä huollettava ja tarkastettava asianmukaisesti:

- sammutusvälineet
- palonilmaisu-, hälytys- ja muut onnettomuuden vaaraa ilmaisevat laitteet
- poistumisreittien opasteet ja valaistus.

Tilän haltija ja toiminnanharjoittaja vastaavat osaltaan laitteiden kunnosta ja ilmoittavat epäkohdista vastuuhenkilölle.

Tilän haltijan sekä toiminnanharjoittajan on osaltaan

- ehkäistävä tulipalojen syttymistä ja muiden vaaratilanteiden syntymistä
- varauduttava henkilöiden, omaisuuden ja ympäristön suojaamiseen vaaratilanteissa
- varauduttava tulipalojen sammuttamiseen ja muihin sellaisiin pelastustoimenpiteisiin, joihin ne omatoimisesti kykenevät
- ryhdyttävä toimenpiteisiin poistumisen turvaamiseksi tulipaloissa ja muissa vaaratilanteissa sekä toimenpiteisiin pelastustoiminnan helpottamiseksi.

Liite B. Alkusammuttimien käyttöohjeet

Alkusammutusvälineillä tarkoitetaan yhden henkilön käyttöön soveltuvia sammutusvälineitä, jotka sopivat erityisesti palonalkujen ja pienehköjen palojen sammuttamiseen. Alkusammutuskalustoa ovat käsisammuttimet, pikapalopostit ja sammutuspeitteet. Opettele sammuttimen käyttö etukäteen!

Liite B.1. Sammuttimet

- Kierrä sammutinta ylösalaisin ja ravista sammutinta, tämä varmistaa jauheen juoksevuuden.
- Vedä varmistinsokka irti.
- Lähesty paloa tuulen suunnasta.
- Jos olet sisällä lähesty matalana lattianrajassa, tämä parantaa näkyvyyttä.
- Ota sammuttimen letkun päästä ote ja suuntaa sammutusaine liekkien juureen, älä katko liekkejä.
- Aloita sammuttaminen edestä ja jatka taaksepäin, tai alhaalta ylöspäin.
- Sammutusta voi tehostaa edestakaisin suuntautuvalla liikkeellä.
- Koko palava alue on peitettävä sammutepilveen.
- Liekkien sammuttua sammuttamisen voi lopettaa.
- Tarkkaile palanutta kohdetta ja varmistu, että palo on sammunut.
- Mikäli kohde syttyy uudelleen, toista sammutus.

Liite B.2. Sammutuspeitteet

- Ota kiinni peitteen nurkista ja suojaa kätesi peitteen sisään.
- Astu jalalla peitteen päälle, tämä estää liekin tulon kasvoille.
- Jos olet ulkona, lähesty paloa tuulen suunnasta.
- Ojenna kädet suoriksi.
- Levitä peite palon päälle.
- Pidä peitettä tiiviisti palon päällä ja varmistu, että palo on sammunut.
- Suojaa itsesi peitteen nostamisen aikana, palo voi syttyä uudelleen.
- Varmista vielä kerran, että palo on sammunut.

Liite C. Autosuoja

Autosuoja on tarkoitettu vain moottoriajoneuvojen säilyttämistä varten. Autosuojan käyttötarkoitus mainitaan voimassa olevassa rakennusluvassa.

Autosuojan rakentamisen paloturvallisuusvaatimukset määritellään Suomen rakentamismääräyskoelman E-sarjassa. Vaatimuksissa on eroja muihin käyttötarkoituksiin nähden esimerkiksi rakenteiden palonkestävyydessä ja poistumisturvallisuudessa.

Autosuojaa ei saa käyttää rakennusluvan vastaisesti ilman pelastusviranomaisten lupaa. Käyttötarkoitus on moottoriajoneuvojen pysäköintitila, ei siis autopesula, lastaustila, jätehuone, varasto, myymälä, kirpputori, autokorjaamo, rengasvarasto tms.

Autosuojissa muun irtaimiston säilyttäminen on rajoitetumpaa johtuen suuremmista omaisuus- sekä henkilöriskeistä. Muuta irtaimistoa moottoriajoneuvon lisäksi saa säilyttää seuraavasti:

- mopoja, moottoripyöriä, moottorikelkkoja ja muita ajoneuvorekisterissä olevia moottoriajoneuvoja
- polkupyöriä
- peräkärryä tyhjänä
- kiinteistön huoltamiseen tarkoitettuja moottoriajoneuvoja.

Yllä olevan luettelon lisäksi ei saa säilyttää mitään muuta irtaimistoa, kuten:

- oman kiinteistön huoltoon tarkoitettuja moottoriajoneuvoihin liitettäviä lisälaitteita
- työkoneita, kuten kaivureita, täryttimiä, ajettavia nostimia ym.

Autohalli

Sijainti	Talon alla, 3kpl.
----------	-------------------

Liite D. Palovaroitinohje

Palovaroitin on laite, joka havaitsee alkavan palon ja hälyttää voimakkaalla äänellä. Palovaroitin on pakollinen kaikissa asunnoissa, myös kesäasunnoissa. Palovaroitin toimii yleensä paristolla. Se voi saada virtaa myös sähköverkosta. Sähkökatkojen varalta siinä pitää silloin olla myös paristo tai akku. Uusissa asunnoissa, joihin on haettu rakennuslupaa 1.2.2009 jälkeen, pitää olla sähköverkkoon kytketty palovaroitin.

Sijoita palovaroitin kattoon

Palovaroitin sijoitetaan kattoon, koska savu nousee ylös. Jos asunnossa on useita kerroksia, jokaisessa kerroksessa pitää olla oma palovaroitin. **Muista myös seuraavat ohjeet, kun sijoitat palovaroittimen:**

- Sijoita palovaroitin kattoon keskelle huonetta sellaiseen paikkaan, johon savu pääsee leviämään esteettä.
- Asenna palovaroitin vähintään 50 senttimetrin päähän seinästä, nurkasta tai kattopalkista.
- Älä asenna palovaroitinta lähelle tuuletusikkunaa tai ilmanvaihtokanavaa. Ilmavirtaus voi estää savun pääsyn palovaroittimeen.
- Älä sijoita palovaroitinta keittiöön tai kosteisiin tai erittäin pölyisiin tiloihin.
- Noudata palovaroittimen mukana tulevaa asennusohjetta.

Pidä palovaroitin kunnossa ja testaa sen toimintaa kuukausittain

Palovaroitin kerää helposti pölyä, jolloin se voi aiheuttaa virrehälytyksiä. Palovaroitin kannattaa puhdistaa muutaman kerran vuodessa.

Näin pidät palovaroittimen kunnossa

- Imuroi palovaroitin kevyesti.
- Pyyhi pölyt palovaroittimen päältä kevyesti kostealla pyyhkeellä. Älä päästä kosteutta palovaroittimen sisälle.
- Testaa palovaroitin aina puhdistuksen jälkeen painamalla testinapista. Äänimerkki ilmoittaa, että palovaroitin toimii.
- Testaa palovaroittimen toiminta kerran kuussa painamalla testinapista. Älä käytä testaamiseen palavaa tulitikkua, kynttilää, tupakansytytintä tai vastaavaa.
- Vaihda tavallinen paristo palovaroittimeen kerran vuodessa.
- Palovaroitin kannattaa vaihtaa uuteen 5–10 vuoden välein. Vanhaa palovaroitinta ei kannata korjata, vaan on halvempaa ostaa uusi.

Liite E. Yleiset ohjeet

Sen lisäksi mitä lait, asetukset ja muut sopimukset määräävät, asumisviihtyvyyden turvaamiseksi on lisäksi hyväksyttävä kiinteistökohtaiset järjestyssäännöt sekä yleiset ohjeet.

Kaikkien asukkaiden on käyttäytymisellään otettava huomioon talon muut asukkaat, eikä kukaan saa tarpeettomasti häiritä toisten asumisviihtyvyyttä. Asukkaiden on huolehdittava siitä, että myös heidän vieraansa noudattavat näitä talon järjestyssääntöjä.

Liite E.1. Ulko- ja piha-alueet

Ulkoalueiden käytössä on noudatettava siisteyttä eikä nurmikkoja, pihan istutuksia, pihakalusteita tai leikkivälineitä saa vahingoittaa. Ulkoalueilla liikuttaessa tulee käyttää yleisiä kulkuväyliä. Autoilla ajo talojen välisillä kulkuväylillä on sallittua vain lyhytaikaisesti muutto- ym. tavarankuljetustarkoituksessa. Noudata tyhjäkäynnistä säädettyjä rajoituksia myös piha- ja paikoitusalueilla.

Liite E.2. Pysäköinti

Autojen pysäköinti on sallittua vain tarkoitukseen merkityille alueilla. Huoneistoista tai muista sisätiloista ei saa vetää sähköjohtoja ulkokäyttöön.

Liite E.3. Huoneistot

Huoneistossa sekä kiinteistön alueella on annettava asumisrauha muille asukkaille. Mahdollisista poikkeuksellisen suurista perhejuhlista tms. tulisi tiedottaa naapureille etukäteen.

Liite E.4. Parvekkeet

Parveke tulee pitää siistinä ja talvisin lumesta luotuna. Kukka-astiat tulee sijoittaa kaiteen sisäpuolelle. Kukkien kastelu ja parvekkeen pesu juoksevalla vedellä on kielletty. Mattojen tomuttaminen, tupakantumppien tai muiden roskien heittäminen parvekkeelta ja ikkunoista on ehdottomasti kielletty. Parvekkeilla on kaikenlainen grillaaminen tai muu lämpimän ruoan valmistaminen kielletty.

Liite E.5. Kotieläimet

Kotieläimet eivät saa häiritä talon muita asukkaita. Eläinten päästäminen yksin huoneiston ulkopuolelle on ehdottomasti kiellettyä. Huoneistojen ulkopuolella kotieläimet (myös kissat) on pidettävä aina kytkettyinä tai kuljetushäkeissä ja sellaisen valvonnan alaisena, että muiden liikkuminen alueella on häiriötöntä ja turvallista. Koiran ja kissan ulkoiluttajan on pidettävä huolta siitä, ettei eläin

likaa tai vahingoita kiinteistön rakennuksia tai ulkoalueita. Kotieläinten jätökset tulee korjata pois. Koiran ja kissan ulkoiluttaminen on ehdottomasti kielletty lasten leikkeihin varatuilla paikoilla ja niiden välittömässä läheisyydessä.

Liite E.6. Jätehuolto

Jäteastioiden ulkopuolelle ei saa jättää jätepusseja, pahvia, huonekaluja, ongelmajätteitä yms. Ongelmajätteet on jokaisen toimitettava niiden keräyspisteisiin, esim. akut, autonrenkaat. Vanhat huonekalut, televisiot ym. tavarat on jokaisen toimitettava itse jäteasemalle.

Liite E.7. Pesula

Pesulan koneilla ei saa pestä, kuivata eikä mankeloida mattoja. Ulkopuolisilta henkilöiltä pesulan käyttö on kielletty. Tutustu koneiden käyttöohjeisiin pesulassa. Kaarituelliset rintaliivit on pestävä ehdottomasti pesupussissa, sillä tukien irtoaminen koneeseen aiheuttaa oikosulun ja rikkoo koneen. Jätä pesula käytön jälkeen siistiin kuntoon. Sellaiseen kuntoon, johon itse haluaisit tulla pesemään mielelläsi pyykkejä.

Liite E.8. Pyykkihuolto

Pyykit tulee tyhjentää pesukoneesta ja kuivaushuoneesta heti pesu-/kuivausvaiheen päätyttyä, jotta tilat vapautuvat seuraaville käyttäjille. Kuivaushuoneen käyttö on sallittua vain puhtaan pyykin kuivattamiseen. Pyykkien säilyttäminen pesutuvalla ja kuivaushuoneessa on kiellettyä.

Liite E.9. Kuivaushuone

Kuivaushuone on tarkoitettu tavanomaisen pyykin kuivaamiseen. Tutustu kuivauslaitteen käyttöohjeisiin. Kuivauslaitteita ei saa käyttää yöllä niiden aiheuttaman melun takia. Kuivaimen välittömään läheisyyteen (0,5 m) ei saa asettaa mitään (PALORISKI)!

Liite E.10. Saunan käytön turvallisuus

Saunaosaston käytössä on syytä muistaa seuraavat turvallisuusasiat:

1. Märät saippuaiset lattiat ovat liukkaita.
2. Noudata varovaisuutta liikkuessasi löylyhuoneessa ja lauteilla.
3. Noudata sähkölaitteiden (esim. hiustenkuivaajan) käytössä samoja turvallisuusohjeita kuin asunnossa. Sähkölaitteiden vieminen pesuhuoneeseen on kielletty.
4. Ilmoita havaitsemistasi vioista heti isännöitsijälle

Liite E.11. Saunan käyttö

Noudata saunaosaston käytössä seuraavia pelisääntöjä:

- Älä jätä suihkua valumaan mennessäsi löylyyn, se aiheuttaa huomattavaa veden tuhlausta ja asumiskulujen nousua.
- Älä kastele saunan lauteita ja seiniä, se lyhentää niiden kestoikää merkittävästi.
- Käytä laudeliinaa hygieniasyistä.
- Huuhtelee saippua pois lattialta.
- Älä tupakoi saunaosastolla.
- Sammuta valot poistuessasi.
- Älä jätä ikkunoita tai ulko-ovia auki.

Jos havaitset puutteita tai muuta niin ilmoita asiasta kiinteistöhoitajalle.

Liite F. Kotivara

Kotivara on osa taloyhtiön asukkaiden omatoimista suojelua. Yllättävistä tilanteista selviää vähemmän harmein, kun kotona on kotivara. Kotivara tarkoittaa, että kotiin hankitaan ruokaa ja muita päivittäin välttämättä tarvittavia tavaroita vähän enemmän. Kotivaran pitäisi riittää useaksi päiväksi, jopa viikoksi. Kotivara on normaalissa kierrossa olevia elintarvikkeita ja tavaroita, joita täydennetään sitä mukaa kun niitä käytetään. Näin elintarvikkeet pysyvät tuoreina ja tavarat käyttökelpoisina.

Tilanne, että kauppaan ei pääse, voi yllättää monestakin syystä. Yksinasuva voi sairastua, eikä kykene ostoksille tai perheenjäsen sairastuu. Yhteiskunta voi haavoittua; tulee lakko, liikenneyhteydet katkeavat tai laaja sähkökatkos häiritsee arkea. Voi sattua sellainen onnettomuus, että kaupat joudutaan sulkemaan tai ulos ei voi lähteä. Myös jakeluhäiriö voi estää tavaroiden kuljetuksen kauppoihin tai hankinnat kaupasta.

Joka perheellä on omanlaisensa kotivara, joka koostuu tavanomaisista elintarvikkeista. Kotivara voi vaihdella sisällöltään talouden ruokatottumusten mukaan sisältäen muun muassa astioita veden varastointiin, lääkkeitä, joditabletit sekä talouskohtaisia välttämättömyystavaroita. Kotivaran tulisi riittää vähintään viikoksi, mieluiten kahdeksi – kotivaraa käytetään ja täydennetään jatkuvasti.

Kotivaraan sisältyvät myös välttämättömyystarvikkeet, joita tulee varata samaksi ajaksi kuin elintarvikkeitakin. Näitä ovat mm. henkilökohtaiset lääkkeet, hygieniatarvikkeet, vaipat, paristokäyttöinen radio, taskulamppu ja paristot.

Liite G. Tulityöt

Tulityöt määritellään töiksi, joissa syntyy kipinöintiä tai joissa käytetään liekkiä tai muuta lämpöä ja joka aiheuttaa palovaaraa. Tällaisia töitä ovat mm. kaasuja kaarihitsaus, poltto- ja kaarileikkaus, laikkaleikkaus ja metallien hionta, joista syntyy kipinöintiä, sekä työt, joissa käytetään kaasupoltinta, muuta avotulta tai kuumailmapuhallinta.

Tulitöiden suorittaminen tilapäisellä tulityöpaikalla vaatii aina tulitöiden vastuuhenkilön antaman tulityöluvan. Tulityöluvalla varmistetaan eri osapuolten toiminta turvallisuuteen ja palosuojeluun liittyvissä asioissa. Tulityötä suorittavalla henkilöllä on aina oltava tulityökortti.

Tulityölupia myöntää isännöitsijätoimisto.